

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016

Opintotuen
muutoksenhakulautakunta

SISÄLLYSLUETTELO

1.	OPINTOTUEN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNTA	1
1.1	JOHDON KATSAUS VUOTEEN 2016	1
1.2.	MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA	2
1.3.	MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3
2.	TULOKSELLISUUS	4
2.1.	TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS	4
2.2.	TOIMINNAN TEHOKKUUS	5
2.2.1.	PÄÄTÖSTEN MÄÄRÄ JA KÄSITTELYAIKA (TUOTTAVUUS)	5
2.2.2.	TOIMINNAN TALOUDELLISUUS	5
2.3.	HENKILÖSTÖ	5
3.	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	6

LIITTEET

1)	Saapuneet, ratkaistut, vireillä	7
2)	Käsittelyaika	8
3)	Ratkaisut: tutkimatta / muu, hyväksytty, hylätty	9
4)	Ratkaistut valitusasiat ryhmittäin opintotuki 2016	10
5)	Ratkaistut valitusasiat ryhmittäin koulumatkatuki 2016	11
6)	Toiminnan taloudellisuus	12
7)	Muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimikaudella 1.5.2013 – 30.4.2016 ja toimikaudella 1.5.2016 – 30.4.2019	13
8)	Henkilökunta v. 2016	14

1. MUUTOKSENHAKULAUTAKUNTA

1.1. JOHDON KATSAUS VUOTEEN 2016

Vuonna 2016 muutoksenhakulautakuntaan saapui 3 583 asiaa. Siten vuodesta 2010 lähtien jatkunut juttumäärän kasvu pysähtyi. Edelliseltä vuodelta siirtyi kuitenkin lähes 2 400 asiaa. Päätöksiä annettiin 3 361 kpl, joten keskimääräinen käsittelyaika piteni kahdella kuukaudella.

Valitusasiat muodostivat edelleen pääosan (n. 2/3) käsitellyistä asioista. Valitusasioissa tehtyjen päätösten jakauma asiaryhmittäin noudatti aikaisempien vuosien jakaumaa (liitteet 3 ja 4).

EU-lainsäädännön perusteella annettiin seitsemän päätöstä. EU-lainsäädännön mukaan toisen jäsenvaltion kansalaisen on työntekijänä saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden. Näin ollen EU-työntekijällä ja hänen perheenjäsenellään on oikeus opintotukeen samoin edellytyksin kuin Suomen kansalaisella. Muutoksenhakulautakunta hyväksyi yhden valituksen, koska opintojen aikana tehdyn työn katsottiin olevan sellaista aitoa ja tosiasiallista työtä, että opiskelijaa voitiin pitää EU-asetuksessa tarkoitettuna työntekijänä, eikä työtä voitu pitää niin vähäisenä, että sitä olisi tullut pitää pelkästään toisarvoisena ja epäoleellisena.

Opintotukilain 1 § 3 momentin perusteella, joka koskee ulkomaalaisen oikeutta opintotukeen, annettiin 58 päätöstä, joissa kaikissa valitus hylättiin. Opintotuen myöntäminen ulkomaalaiselle edellyttää mm. että hakija asuu Suomessa vakinaisesti ja maassa oleskelun peruste on muu kuin opiskelu. Yleensä valituksen hylkäämisen syy oli se, että hakija oli opiskellut Suomessa lähes koko ajan maahan saapumisestaan lähtien, eikä voinut esittää maassa oleskelunsa perusteen muuttuneen (esim. työntekoperusteeksi).

Ulkomailla opintoja harjoittavien Suomen kansalaisten valituksia koskevia päätöksiä annettiin 21 kpl. Sovelletun säännöksen mukaan opintotuen myöntäminen opintoihin ulkomailla edellyttää mm. että opiskelijan kotikunta on Suomessa määrätyn ajan ennen opintojen alkamista ja että hänen ulkomailla oleskelunsa on tilapäistä. Monissa tapauksissa oli kyse siitä, voidaanko opiskelijalla ulkomailla oleskelustaan huolimatta katsoa olevan kiinteät siteet Suomeen siten, että hänen varsinaisen asuin- ja oleskelupaikkansa voidaan kuitenkin katsoa olevan Suomessa, ja hänen oleskeluaan ulkomailla voidaan siten pitää tilapäisenä. Muutoksenhakulautakunta hyväksyi viisi valitusta.

Opintolainan valtioneuvoston päätöksiä annettiin 73 kpl. Näissä kaikissa valitus hylättiin. Syynä valtioneuvoston myöntämättä jättämiseen oli yleensä luottotietorekisteriin merkitty maksuhäiriö.

Opintolainavähennystä koskevia valituksia käsiteltiin 59 kpl, näistä kaksi valitusta hyväksyttiin. Pääsääntöisesti hylkäämisperuste oli tutkinnon suorittamiseen käytetty liian pitkä aika.

Opintotuen hakuaikaa koskevia valituksia käsiteltiin 75 kpl, joista yksi hyväksyttiin. Opintotukea voidaan myöntää vain hakemiskuukauden alusta lukien. Valituksissa vedottiin esim. siihen, että opiskelija on saanut tarpeelliset selvitykset oppilaitoksesta vasta hakemiskuukauden jälkeen.

Opintotuen tarkistamista ja keskeyttämistä koskevia valituksia käsiteltiin 84 kpl. Näistä valitus hyväksyttiin kahdessa tapauksessa. Opintotuki lakkautetaan tai tarkistetaan yleensä, jos

myöntämisen edellytyksenä olevat olosuhteet kuukauden aikana eivät jatku 18 päivää kestävästä ajanjaksoa. Valitusperusteena vedottiin usein tietämättömyyteen säännöksestä.

Takaisinperintää koskevia päätöksiä tehtiin 313 kpl ja tulovalvonnan takaisinperintää koskevia päätöksiä 574 kpl. Tulovalvonnan takaisinperintävalituksia hyväksyttiin 37 kpl, muita 14 kpl. Tulovalvontaa koskevissa takaisinperintäasioissa valituksen hyväksyminen saattoi johtua tulojen kohdentamisesta opiskelujalle tai sen ulkopuolelle opintoja aloitettaessa tai päätettäessä. Yleisesti takaisinperintäasioissa valituksen hyväksyminen saattoi tulla kysymykseen kohtuullisuussyistä esim. silloin, jos etuuden aiheeton maksaminen on johtunut Kelan virheestä, ja aiheetonta maksamista on jatkunut pitkään. Takaisinperinnästä luopuminen edellyttää kuitenkin aina myös etuuden saajan vilpittömää mieltä.

Valituksista 144 kpl jätettiin tutkimatta siksi, että valitus oli saapunut 30 päivän valitusajan jälkeen. Muutoksenhakulautakunta varaa tällaisissa tapauksissa valittajalle tilaisuuden esittää selvitystä päätöksen tiedoksisaamisen ajankohdasta, sekä siitä onko valittajalla mahdollisesti painava syy valituksen myöhästymiselle, jolloin valitus voitaisiin sen myöhästymisestä huolimatta tutkia.

Muutoksenhakulautakunta ratkaisi 74 asiaa hallintolainkäyttölain perusteella. Tähän ryhmään kuuluvat mm. päätökset, joilla asia uuden selvityksen perusteella palautettiin kokonaan Kelalle käsiteltäväksi, valituksen peruuttamisen johdosta annetut päätökset (lausunnon antaminen asiassa raukeaa) ja päätökset, joilla valitus jätettiin tutkimatta puuttuvan prosessinedellytyksen vuoksi (muu kuin myöhässä saapunut valitus).

Koulumatkatukea koskevia päätöksiä tehtiin yhteensä 146 kpl. Niistä 32 valituksessa oli kysymys tuen myöntämisen edellytyksistä, yleensä siitä onko koulumatkan pituus laissa edellytetty 10 km. Koulumatkatuen takaisinperintää koskevia päätöksiä oli 20 kpl ja niistä kahdessa valitus hyväksyttiin.

Päätöksen poistamista koskevia hakemuksia saapui 1 256 kpl. Poistohakemusten määrä on edelleen melko suuri, johtuen opintotuen myöntämiskäytännöstä. Opintotuki myönnetään pääosin lukuvuoden alussa, jolloin ei vielä ole tiedossa myöntämisen edellytykset, kuten opintojen harjoittaminen, ja opinnoissa edistyminen. Osa toisen asteen opiskelijoista keskeyttää opintonsa heti lukuvuoden alussa. Osa korkeakouluopiskelijoista saattaa nostaa opintotukea tekemättä kuitenkaan opintosuorituksia.

1.2. MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA

Opintotuen muutoksenhakulautakunta on ensimmäinen muutoksenhakuaste opintotukiasioissa ja koulumatkatukiasioissa. Muutoksenhakulautakunnalta voi hakea muutosta päätöksiin, jotka Kansaneläkelaitos ja korkeakoulujen opintotukilautakunnat antavat näistä etuuksista.

Muutoksenhakulautakunnan tehtävä on yksittäisten valitusasioiden ratkaiseminen. Muutoksenhakulautakunta on itsenäinen ja riippumaton ja noudattaa toiminnassaan Suomen lainsäädäntöä ja Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan valtion budjettivaroilla. Sen päätökset ovat asianosaisille maksuttomia.

Muutoksenhakulautakunnasta säädetään opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (1080/2012). Kyseisen lain mukaan valtioneuvosto nimittää päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi ja muut jäsenet ja varajäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajan ja

varapuheenjohtajan tulee olla muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita. Muista jäsenistä kahden tulee olla perehtyneitä korkeakouluopintoihin ja kahden perusopetuksen jälkeisiin yleissivistäviin tai ammatillisiin opintoihin.

1.3. MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Muutoksenhakulautakunnan jäsenet on asetettu kaudelle 1.5.2013 – 30.4.2016 ja 1.5.2016 – 30.4.2019.

Muutoksenhakulautakunnassa on kaksi jaostoa, jotka ratkaisevat valitus- ja poistoasiat istunnoissaan. Pääsääntöisesti 1-jaosto käsittelee korkeakouluopiskelijoiden valitukset ja 2-jaosto toisen asteen opiskelijoiden valitukset. Poistohakemuksia käsittelevät molemmat jaostot. Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi ratkaista yksin tiettyjä yksinkertaisia asioita, jotka soveltuvat ratkaistavaksi yhden tuomarin kokoonpanossa. Jos ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, asia voidaan siirtää muutoksenhakulautakunnan täysistuntoon käsiteltäväksi.

Muutoksenhakulautakunta piti kertomusvuonna yhden täysistunnon hallinnollisten asioiden käsittelemiseksi.

Muutoksenhakulautakunta hoitaa pääosin itse talous- ja henkilöstöhallintonsa. Laskujen ja palkkojen maksuliikenne hoidetaan Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa. Myös osa henkilöstöhallinnon asiakirjahallintoa hoidetaan palvelukeskuksessa. Talous- ja henkilöstöhallinnossa käytetään Kieku-portaalia. Muutoksenhakulautakunnan tietohallintoa koskevat sopimukset siirrettiin Valtorin hallinnoitaviksi 1.10.2015 lukien. Muutoksenhakulautakunnan tietoliikenneyhteydet siirrettiin valtion yhteiseen VY-verkkoon maaliskuussa 2015.

Muutoksenhakulautakunta soveltaa toiminnassaan opintotukilakia (65/1994) ja -asetusta (260/1994) sekä lakia (48/1997) ja asetusta (425/2004) lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta.

Laki opintotuen muutoksenhakulautakunnasta (1080/2012) tuli voimaan 1.5.2013. Erillislaki selkiytti muutoksenhakulautakuntaa koskevaa sääntelyä ja korostaa muutoksenhakulautakunnan asemaa itsenäisenä ja riippumattomana muutoksenhakuelimenä.

Vuoden 2016 alusta tuli voimaan opintotukilain muutokset (463/2015), (886/2015) ja (1402/2015). Opintotukilain 6 §:n estävien etuuksien luetteloa muutettiin. Lain muutoksella (1402/2015) opintotuen myöntämisen edellytyksiä ulkomailla harjoitettaviin opintoihin muutettiin siten, että opiskelijalla on oikeus opintotukeen myös, jos hänellä on elinolosuhteisiin liittyvä kiinteä yhteys Suomeen. Opintorahan määrien tarkistamisesta kansaneläkeindeksin perusteella luovuttiin. Muualla kuin vanhempiansa luona asuvien toisen asteen 18- ja 19-vuotiaiden opiskelijoiden vanhempien tuloarvoja korotettiin ja eräitä opintotukilain säännöksiä selkiytettiin opintotuen toimeenpanon sujuvoittamiseksi.

Opintotukea koskeva lainsäädäntö valmistellaan opetus- ja kulttuuriministeriössä. Opintotuen toimeenpano kuuluu Kansaneläkelaitokselle. Opintotukipäätöksiä tekevät Kansaneläkelaitoksen

opintotukikeskus ja paikallistoimistot sekä korkeakoulujen opintotukilautakunnat. Niiden päätöksistä voi valittaa opintotuen muutoksenhakulautakuntaan, ja muutoksenhakulautakunnan päätöksistä edelleen vakuutusoikeuteen.

Muutoksenhakulautakunnan, Kansaneläkelaitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välillä järjestetään vuosittain tapaaminen, jossa keskustellaan ajankohtaisista opintotukeen liittyvistä kysymyksistä.

Opintotuen saajia on vuosittain noin 322 000 ja koulumatkatuen saajia yli 65 000.

Muutoksenhakulautakunnan toimitilat sijaitsevat osoitteessa Toinen linja 17, Helsinki.

2. TULOSELLISUUS

2.1. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Muutoksenhakulautakunnan tehtävä on yksittäisten valitusasioiden ratkaiseminen ja siten oikeusturvan antaminen yksittäisille kansalaisille. Toiminnan yleistavoite on ratkaista valitukset oikeudenmukaisesti, yhdenmukaisesti ja perustella päätös ymmärrettävästi, kohtuullisessa käsittelyajassa. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukäytännöllä on ohjaavaa vaikutusta opintotukisäännösten soveltamiskäytäntöön.

Vuonna 2016 opintotuen muutoksenhakulautakuntaan saapui 3 583 kpl käsiteltäviä asioita. Saapuneista asioista noin kaksi kolmannesta oli valitusasioita ja yksi kolmannes päätöksen poistamista koskevia hakemuksia. Valitusasioista noin puolet koski etuuden myöntämistä ja puolet etuuden takaisinperintää.

Muutoksenhakulautakunta ratkaisi yhteensä 3 361 asiaa ja asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 264 päivää eli 8,8 kuukautta. Jaostokäsittelyssä ratkaistiin 3 074 asiaa ja puheenjohtajan päätöksellä 287 asiaa. Täysistuntoratkaisuja ei tehty. Muutoksenhakulautakunta hylkäsi valituksista 83 %, jätti tutkimatta 11 % ja muutti tai kumosi päätöksen 6 % asioista.

Lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevia hakemuksia käsiteltiin 1 265 kpl. Poistohakemuksista hyväksyttiin 83 %, hylättiin 9 % ja poistohakemus jätettiin tutkimatta tai raukesi 8 %. Poistohakemusten suuri määrä johtuu opintotuen myöntämiskäytännöstä; opintotuki myönnetään pääsääntöisesti lukuvuoden alussa. Tuen myöntämisen edellytyksenä oleva opintojen edistyminen tutkitaan kuitenkin vasta lukuvuoden päättymisen jälkeen.

Muutoksenhakulautakunta kuulee asianosaisia kaikesta asiassa esitetystä selvityksestä. Päätösten perustelemiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Ratkaisukäytäntö on järjestetty siten, että lain soveltaminen on yhdenmukaista. 1-jaosto käsittelee korkeakouluopiskelijoiden valitusasiat ja 2-jaosto toisen asteen opiskelijoiden valitukset. Muutoksenhakulautakunnalla on sisäiseen käyttöön tarkoitettu oikeustapausrekisteri.

Muutoksenhakulautakunnan tietojen mukaan muutoksenhakulautakunnan päätöksistä tai toiminnasta ei tehty toimintavuoden aikana kanteluita eduskunnan oikeusasiamiehelle tai muille viranomaisten toimintaa valvoville viranomaisille.

2.2. TOIMINNAN TEHOKKUUS

2.2.1. PÄÄTÖSTEN MÄÄRÄ JA KÄSITTELYAIKA

(TUOTTAVUUS)

Muutoksenhakulautakunnan tulostavoitteet asetetaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käytävässä tulostavoiteneuvottelussa. Neuvottelussa arvioidaan saapuvien asioiden määrä, asetetaan tavoitteellinen käsittelyaika ja todetaan toiminnan yleistavoite.

Vuonna 2016 arvioitiin saapuvan 4 200 käsiteltävää asiaa, joista poistohakemusten osuudeksi arvioitiin noin 1 400 kpl. Tavoitteeksi asetettiin 5,5 kuukauden käsittelyaika. Toiminnan yleistavoitteeksi todettiin oikeudenmukaisten, yhdenmukaisten ja ymmärrettävästi perusteltujen päätösten antaminen.

Saapuneiden asioiden määrä jäi arvioitua pienemmäksi. Vuonna 2016 saapui 3 583 asiaa. Päätöksiä annettiin yhteensä 3 361 kpl. Asioita oli vireillä vuoden lopussa 2 609. Muutoksenhakulautakunta ei saavuttanut tulosneuvottelussa asetettua tavoitteellista 5,5 kuukauden käsittelyaikaa, vaan keskimääräiseksi käsittelyajaksi muodostui 264 päivää eli 8 kuukautta 24 päivää. Tämä johtuu siitä, että käsiteltäviä asioita on vuosina 2012 - 2015 saapunut enemmän kuin mitä muutoksenhakulautakunta on antanut päätöksiä. Käsittelyaika piteni 74 päivällä (2 kk 14 päivää) edellisestä vuodesta.

2.2.2. TOIMINNAN TALOUDELLISUUS

Vuonna 2016 muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin myönnetty määräraha oli yhteensä 643 000 €. Edelliseltä vuodelta ei siirtynyt mainittavasti määrärahaa. Muutoksenhakulautakunnan menot olivat yhteensä 642 710 €.

Toimintamenot aiheutuvat palkoista ja palkkioista, toimitilan vuokrasta, palveluiden ostoista ja muista toiminnan menoista. Palkkioihin ja palkkioihin käytettiin 534 775 € (80,09 %) toimitilavuokraan 65 883 € (9,4 %), palvelujen ostoihin 37 726 € (8 %) ja muihin menoihin 4 326 € (1,6 %). Muutoksenhakulautakuntaan ei tehty hankintoja. Muutoksenhakulautakunnan päätöksen hinta (kaikki toimintamenot jaettuna päätösten määrällä) oli 191 €.

2.3. HENKILÖSTÖ

Henkilötyövuosimäärä oli kertomusvuonna 9 vuotta. Muutoksenhakulautakunnan palkkausjärjestelmä muodostuu tehtäväkohtaisesta palkasta ja henkilökohtaisesta suorituslisästä. Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Suomen Terveystalossa. Henkilökunnalla on käytössään liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Koulutusta järjestettiin toimintavuoden aikana ruotsinkielessä. Henkilöstön työympäristöstä pidetään huolta järjestämällä säännöllisesti toimistokokouksia.

3. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Tulostavoitteiden toteutumista seurataan diaari- ja päätöksenteko-ohjelman raporttien avulla. Raporteista seurataan vireillä olevien asioiden määriä ja muutoksia sekä käsittelyaikoja.

Ratkaisukäytännön oikeudenmukaisuutta ja yhdenmukaisuutta seurataan henkilöstön säännöllisillä kokouksilla, oikeustapausrekisterillä ja puheenjohtajan valvonnalla.

Määrärahojen käyttöä seurataan Kieku-portaalista saatavilla raporteilla. Menot tarkastaa muutoksenhakulautakunnassa toimistos sihteeri ja hyväksyy puheenjohtaja. Maksuliikenne hoidetaan Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan arvioidaan täyttävän sille säädetyt vaatimukset.

Toimintakertomus on hyväksytty muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa 28.2.2017.

Allekirjoitukset:

Terttu Ujainen

Merja Leinonen

Laura Hansén

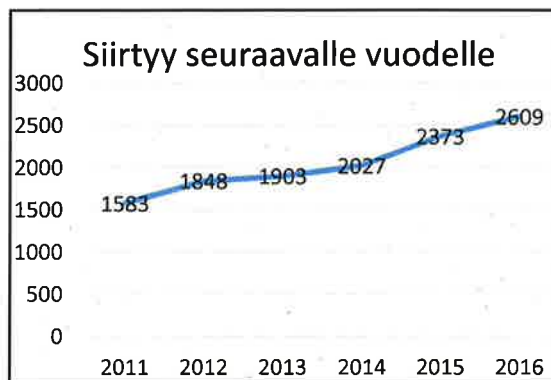
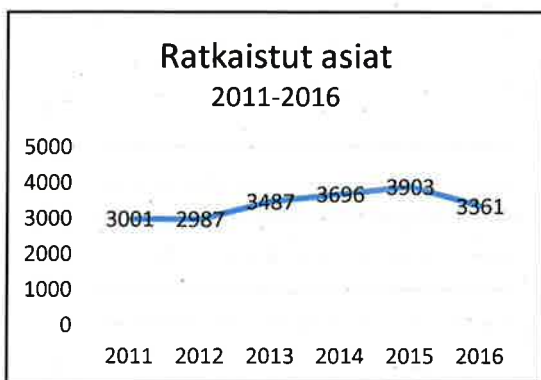
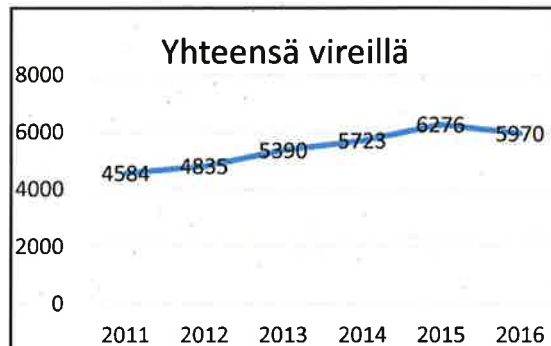
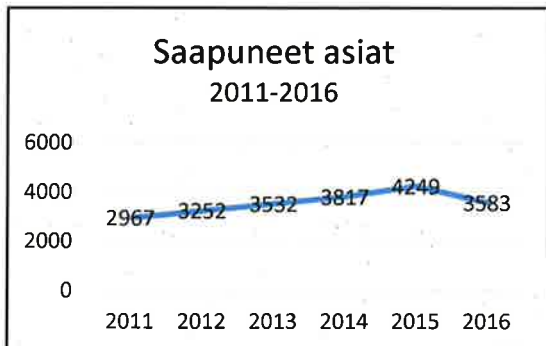
Antti Hallia

Laura Kyntölä

Liite 1

Saapuneet, ratkaistut, vireillä

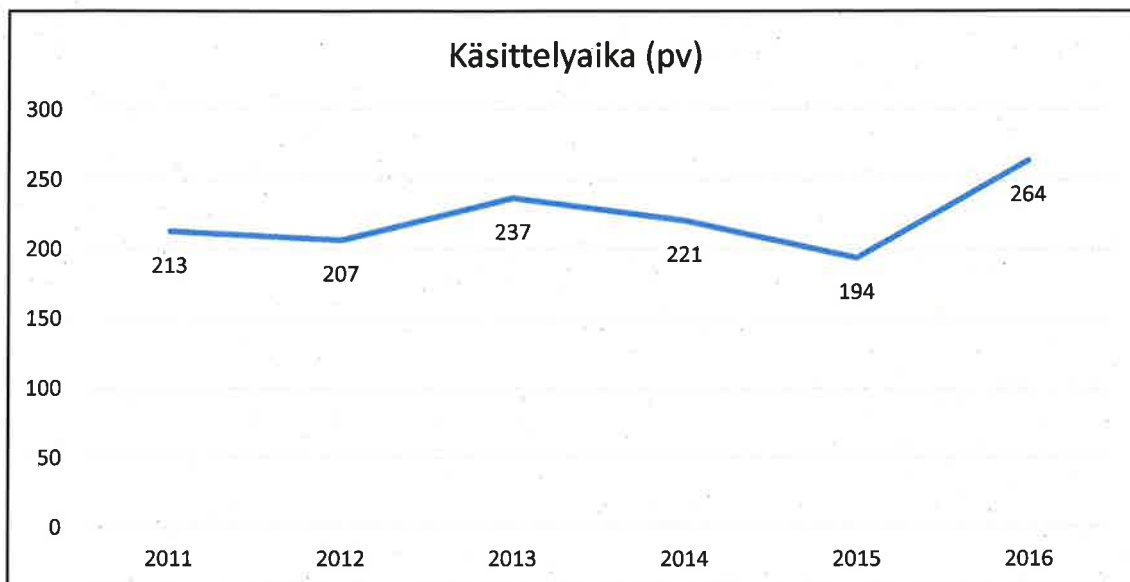
vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaikki asiat						
siirtyy edelliseltä vuodelta	1617	1583	1858	1906	2027	2387
vuoden aikana saapuneet asiat	2967	3252	3532	3817	4249	3583
yhteensä vireillä	4584	4835	5390	5723	6276	5970
ratkaistut vuoden aikana	3001	2987	3487	3696	3903	3361
siirtyy seuraavalle vuodelle	1583	1848	1903	2027	2373	2609
Valitusasiat						
siirtyy edelliseltä vuodelta	1132	1068	1268	1279	1305	1555
vuoden aikana saapuneet asiat	2022	2122	2197	2454	2819	2318
yhteensä vireillä	3154	3190	3465	3733	4124	3873
ratkaistut vuoden aikana	2089	1926	2189	2428	2579	2147
siirtyy seuraavalle vuodelle	1065	1264	1276	1305	1545	1726
Poistot						
siirtyy edelliseltä vuodelta	485	529	590	627	722	832
vuoden aikana saapuneet asiat	945	1130	1335	1363	1430	1265
yhteensä vireillä	1430	1650	1925	1990	2152	2097
ratkaistut vuoden aikana	912	1061	1298	1268	1324	1214
siirtyy seuraavalle vuodelle	518	589	627	722	828	883

Liite 2

Käsittelyaika

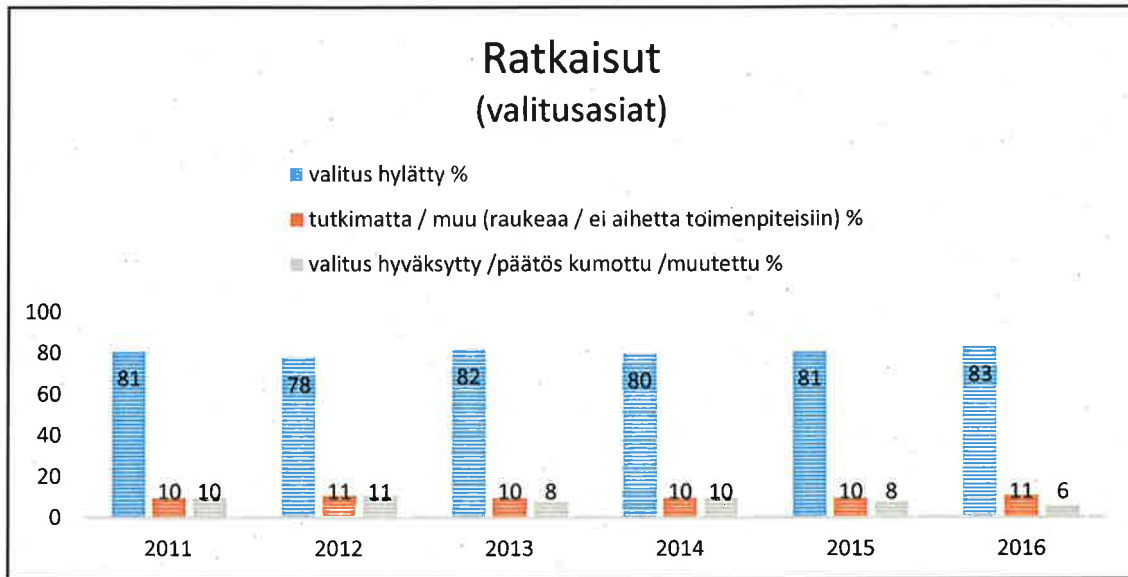
vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016
tavoite (kk)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
toteutunut (kk)	7,1	6,9	7,9	7,3	6,5	8,8
toteutunut (pv)	213	207	237	221	194	264

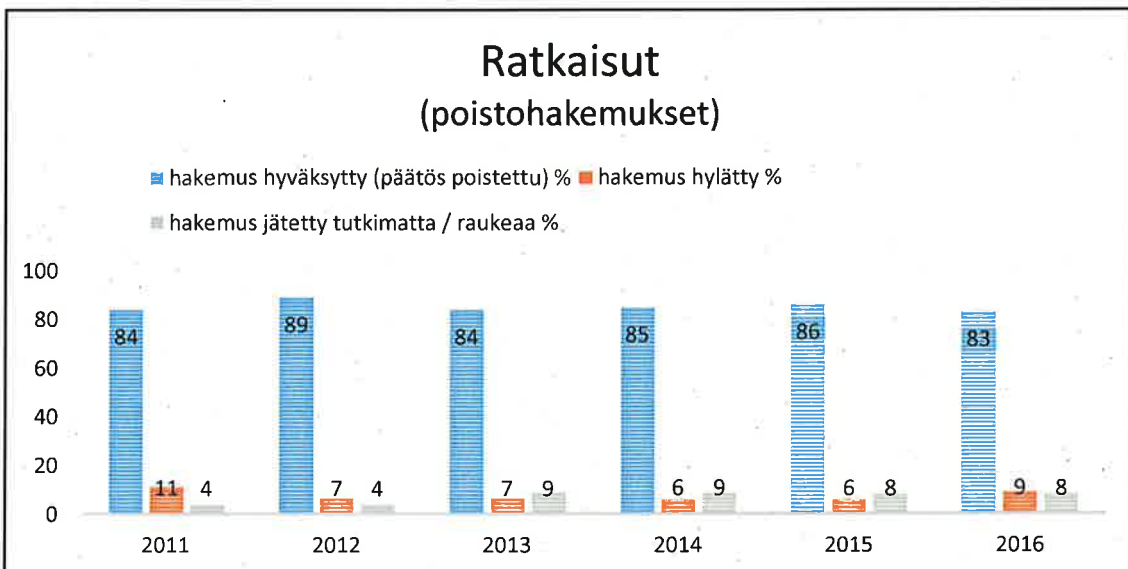
Liite 3

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan ratkaisut

Valitusasiat (päätöksiä yht. 2147 kpl)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
valitus hylätty %	81	78	82	80	81	83
tutkimatta / muu (raukeaa / ei aihetta toimenpiteisiin) %	10	11	10	10	10	11
valitus hyväksytty / päätös kumottu / muutettu %	10	11	8	10	8	6

Poistot (päätöksiä yht. 1214 kpl)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
hakemus hyväksytty (pätös poistettu) %	84	89	84	85	86	83
hakemus hylätty %	11	7	7	6	6	9
hakemus jätetty tutkimatta / raukeaa %	4	4	9	9	8	8

Liite 4

RATKAISTUT VALITUSASIAT ASIARYHMITÄIN AJALTA 01.01.2016 - 31.12.2016

OPINTOTUKI

(§)	Selite	ratkaisuja kpl	kum/muut	%
o1.2	EU-ls:n tai EU-sopimuksen mukaan oik. opintot	7	1	1
o1.3	Ulkomaalainen, joka asuu vak. Suomessa ja 1-3	58		
o1.4	Ulkomailla harj. opinnot	21	9	43
o4.1	Tukeen oik. opinnot, korkeakoulut	9		
o4.2	Tukeen oik. opinnot, amm., lisäk., lukio, muu	4		
o4.3	Tukeen oik. opinnot, ulkomailla	11		
o5a	Tuen myönt. yl. edell; opint.päätoiminen harj	17	1	6
o5b	Tuen myönt. yl. edell; opinnoissa edistyminen	80	3	4
o6	Tuen saamisen rajoitukset	18	4	22
o7.1	Yhtäjaksoisesti väh. 8 vk opinnot	2		
o7.2	Enimmäistukiaika; korkeakoulut, ulkom.kork.k	26	1	4
o7.6	Enimmäistukiaika; amm tutk, lukio	1		
o7a	Enimmäistukiajan pident; kork.k-tutk.	33	2	6
o7c.1	Lukuvuoden tukikk:n määrä korkeakoulut.	15		
o7c.2	Lukuvuoden tukikk:n määrä, opisk.kk 18 pv	6		
o10.2	Lapsillisä	2		
o11.1	Opintorahan määrä	39	4	10
o11.2	Or:n määrä; vanhemmalta vuokr./omist. asunto	2		
o11.3	Or:n määrä; vähävaraisuuskorotus	9		
o12	Or:n korottaminen samaksi kuin korkeakoulussa	1		
o14	Oikeus asumislisään	56	2	4
o14a.1	Asumislisän määrä	29	1	3
o14a.2	Asumislisän määrä; vanh.vuokr.as./asuntola	11		
o14a.3	Asumislisän määrä ulkomailla	1		
o14a.4	Asumismenot alle 33,63	1		
o15	Opintolainan valtiontakaus; myöntäminen	73		
o15a	Opintolainan nostaminen	1		
o16	Valtiontakauksen suuruus	4		
o16a	Korkoavustus	4		
o16b	Korkoavustuksen hakeminen, maksaminen	1		
o16cde	opintolainavähennys	59	2	3
o19	Vanhempien tulot	57	3	5
o23	Opintotuen hakeminen, myöntäminen	75	1	1
o25	Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen	84	2	2
o25a	Opintotuen tark. ilman hak.	2	1	50
o25b	Opintotuen tark vanh./puolison tul. muut.	23		
o27.t	Takaisinperintä /tak. perinnästä luopuminen	313	14	4
o27.v	Tuovalv. Takaisinperintä, tak.per. luop.	574	37	6
o29	Muutoksenhaku	144		
o30	Itseoikaisu	1		
o31	Päätöksen poistaminen	9	3	33
o31a	Asiavirheen korjaaminen	5	5	100
o39	Opintolainan valtiontakaus, maksuvapautus	26	5	19
o57	Opintotukea koskeva siirtymäsäännös	1		
ohl	Hallintolain menettely ja muutoseikat	12	8	67
ohl1	Hall.lainkäyttölain menettely- ja muutoseikat	74	3	4
Yhteensä		2001	112	6

Liite 5

RATKAISTUT VALITUSASIAT ASIARYHMITÄIN AJALTA 01.01.2016 - 31.12.2016

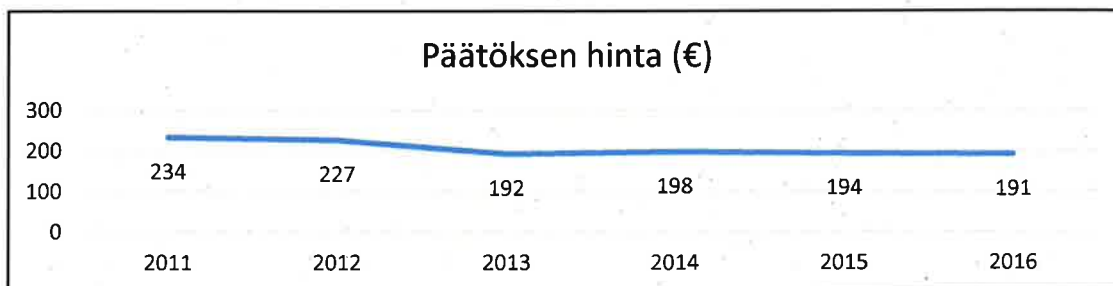
KOULUMATKATUKI

(§)	Selite	ratkaisuja kpl	kum/muut	%
k2.1.1	Suomessa asuminen ja Suomessa opiskelu	1		
k2.1.2	Opintojen päätoimisuus			
k2.1.3	Tukeen oikeuttavat opinnot	12		
k3	Tuen myöntämisen edellytykset	32	1	3
k3a	Tuen myöntämisen rajoitukset	5	1	20
k4.1	Matkakust. korvaaminen joukkoliikenteessä	1		
k4.3	Matkakust. korvaaminen oma matkustustapa	6	1	17
k4.6	Alle 5 km matkaos. kustannusten korvaaminen	2		
k4.7	Yli 100 km koulumatkan kust. korvaaminen			
k4a.1	Oma matk.tapa; yli 5 km joukkoliikenteen ulko			
k4a.2	Oma matk.tapa; koulumatka km. yli 3 h / pv	22		
k4a.3	Oma matk.tapa; mahd. käyt.joukkol max 6 m / v	1		
k4a.4	Oma matk.tapa; matka j-liik. muod. vaik. tai	4		
k5	Tuen määrä	4		
k6	Tuen hakeminen, haku aika	11		
k7	Lukuvuoden tukiaika, tukikk, 18 pv sääntö	14		
k9	Muutoksenhaku	7		
k10	Virheen korjaaminen			
k14.1	Takaisinperintä	20	2	10
k14.2	Itseoikaisu, päätöksen poistaminen	1	1	100
kh1	Hallintolain menettely- ja muutoseikat			
kh11	Hall.lainkäyttölain menettely- ja muutoseikat	3		
Yhteensä		146	6	4

Liite 6

Toiminnan taloudellisuus

Vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Myönnetty määräraha	693000	696000	701000	705000	700000	643000
Siirtynyt ed. vuodelta	16421	7740	21855	47987	21256	283
Yhteensä	709421	703740	722855	752987	721256	643283
Henkilöstömenot (palkat, palkkiot, sivukulut)	555223	528058	549815	591713	583394	534775
Toimitilavuokrat	84511	78115	62343	63188	67972	65883
Palvelujen ostot	59383	67072	49270	59050	58267	37726
toimistopalvelut						
henkilöstöpalvelut						
puhtaanapito						
muut palvelut						
Aineet, tarvikkeet, tavarat (ostot)	2555	5979	9781	17780	11338	4326
Yhteensä	701672	679224	671209	731731	720971	642710
Siirtyy seuraavalle vuodelle (€)	7749	24516	51646	21256	285	290
Päätöksen yks.hinta (€)	234	227	192	198	194	191
Henkilöstön määrä (htv)	10	10,5	11	11	11,5	9
Päätöstuotanto:						
asioita vireillä vuoden alussa	1617	1583	1858	1906	2027	2387
saapuneet asiat	2967	3252	3532	3817	4249	3583
vireillä yhteensä	4584	4835	5390	5723	6276	5970
Päätöksiä	3001	2987	3487	3696	3903	3361
asioita siirtyy seur. vuodelle	1583	1848	1903	2027	2373	2609
Päätöksiä / htv	300	284	317	336	339	373
Käsittelyaika						
tavoite	5,5 kk	5,5 kk	5,5 kk	5,5 kk	5,5 kk	5,5 kk
toteutunut	7 kk 3 pv	6 kk 27 pv	7 kk 27 pv	7 kk 11 pv	6 kk 14 pv	8 kk 24 pv
Palkkatuki			31532	9037	36600	

Liite 7

Jäsenet

Opintotuen muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, sivutoiminen varapuheenjohtaja ja neljä muuta sivutoimista jäsentä. Varapuheenjohtajalla ja jäsenillä on kullakin henkilökohtainen varajäsen. Muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

Valtioneuvosto nimittää opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi ja muut jäsenet sekä heidän varajäsenensä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarin viran hoitamiseen oikeuttava kelpoisuus. Muista jäsenistä kahdella tulee olla korkeakouluopintojen ja kahdella peruskoulun jälkeisten yleissivistävien tai ammatillisten opintojen hyvä tuntemus.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajana toimii varatuomari Terttu Ujainen.

Valtioneuvoston nimittämät jäsenet toimikaudelle 1.5.2013 – 30.4.2016 (henkilökohtaiset varajäsenet suluissa):

Varapuheenjohtaja: hallitusneuvos Merja Leinonen
(hallitusneuvos Virpi Korhonen)

Muut jäsenet:

hallitussihteeri Laura Hansén
(opintoasiainpäällikkö Mikko Vanhanen)
opetusneuvos Juhani Pirttiniemi
(opinto-ohjaaja Paavo Tuomainen)
asiantuntija Antti Hallia 31.10.2014 asti
sosiaalipoliittinen sihteeri Soile Koriseva 1.11.2014 lukien
(Soile Koriseva 31.10.2014 asti; Antti Hallia 1.11.2014 lukien)
edunvalvonta-asiantuntija Jussi-Pekka Rode 25.9.2013 asti
edunvalvonta-asiantuntija Antti Seitamaa 26.6.2013 - 11.6.2014
ja vt. sosiaalipoliittinen asiantuntija Laura Kyntölä 12.6.2014 lukien
(edunvalvonta-asiamies Milla Halme)

Valtioneuvoston nimittämät jäsenet toimikaudelle 1.5.2016 – 30.4.2019 (henkilökohtaiset varajäsenet suluissa):

Varapuheenjohtaja: hallitusneuvos Merja Leinonen
(hallitusneuvos Virpi Korhonen)

Muut jäsenet:

hallitussihteeri Laura Hansén
(opintoasiainpäällikkö Mikko Vanhanen)
opetusneuvos Juhani Pirttiniemi
(opetusneuvos Satu Elo)
asiantuntija Antti Hallia 31.10.2017 asti
sosiaalipoliittinen sihteeri Silja Silvasti 1.11.2017 lukien
(Silja Silvasti 31.10.2017 asti; Antti Hallia 1.11.2017 lukien)
sosiaalipoliittinen asiantuntija Laura Kyntölä
(sosiaalipoliittinen asiantuntija Otso Salvi)

Liite 8

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan henkilökunta vuonna 2016

Henkilöstö:

puheenjohtaja Terttu Ujainen,
lakimies Päivi Paavola,
lakimies Sanna Härmälä,
lakimies Hanna Punta,
lakimies Jyrki Juvonen,
lakimies Antti Santaranta,
lakimies Sanna-Maria Kivelä,
notaari Tuula Salmikivi,
notaari Asko Tihveräinen,
toimistosihteerä Sanna Holmström,
korkeakouluharjoittelija Maria Relander.